

เคล็ด (ไม่) ลับของรางวัล 5ส ประเทศไทย

วาสนา ชัยมะลิ
กรรมการพิจารณารางวัล 5ส ประเทศไทย

**“ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของบริษัทหรือหน่วยงานยังไม่ได้อยู่บนจุดที่สูงสุดตามตัววัด...
แต่น่าจะเลือกอยู่บนจุดที่ดีที่สุดได้”**

ต้องยอมรับว่าการดำเนินกิจกรรม 5ส นั้น มีทั้งกลยุทธ์ เทคนิค และหลากหลายวิธีการที่จะสามารถ
ดำเนินการให้ 5ส เกิดความยั่งยืนในระบบ ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดของผู้บริหาร ต้องมองเห็นถึงความเป็นไปได้ เพราะ
เมื่อไรก็ตามที่ช่องว่างระหว่างความคิดของความเป็นไปได้กับความเป็นไปได้เกิดขึ้น ย่อมต้องเกิดปัญหาและ
อุปสรรค จนไม่สามารถดำเนินการต่ออันเป็นผลต่อแรงกระตุ้นที่จะค่อย ๆ ลางเลือนหายไป....

เคล็ด (ไม่) ลับของรางวัล 5ส ประเทศไทยในครั้งนี้ เพื่อให้เข้ากับบรรยากาศการรณรงค์ความเป็นไทย
และเห็นตัวอย่างโครงการด้านรณรงค์ประหยัดน้ำมันด้วยอักษรภาษาไทย ก-ส มานาเสนอเห็นว่าอ่านง่ายและ
ทบทวนอักษรไทยที่กำลังจะลือนของหลาย ๆ ท่านเพื่อให้พิจารณาถึงเคล็ด (ไม่) ลับแต่ละตัวให้เหมาะกับ
หน่วยงาน เพื่อสิ่งที่ทำ คิด ปฏิบัติ อยู่ นั้น มีทางทำให้ดีกว่าตามแนวคิดเพิ่มผลผลิตหรือไม่... ถึงแม้ว่าการ
ดำเนินงานของบริษัทหรือหน่วยงานยังไม่ได้อยู่บนจุดที่สูงสุดตามตัววัด... แต่น่าจะเลือกอยู่บนจุดที่ดีที่สุดได้...
เช่นกัน... เริ่มจาก

- ก.....กลุ่มย่อยกระจายเป็นกลุ่มใหญ่ ครอบคลุมทุกพื้นที่ เน้นปฏิบัติจากแนวคิดสู่การกระทำเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรม
- ข.....ขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยเป้าหมายบริษัท เน้นช่วยตนเอง ช่วยองค์กรและช่วยเศรษฐกิจชาติด้วยต้นทุนคุ้มค่า
- ข.....ชวนนำ ชวนดพลาสติก เศษกระดาษ เศษโลหะ สารพัดของสะสม ล้วนจุดระบบบริหารกิจกรรมให้ลงตำ
- ค.....ความเร็วดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขึ้นลงเป็นแฟชั่น เกิดทักษะการสร้างสรรค์ นำสู่ความสำเร็จ
- ค.....คน ขับเคลื่อนพร้อมกันทั้งระบบ ผู้บริหาร พนักงานและลูกจ้าง
- ข.....ดีต้องร้องบอกให้เพื่อนร่วมอาชีพ พัฒนางานด้วยกิจกรรม 5ส
- ง.....จดคำพูดว่า “เป็นไปได้” มาเป็น “ทำอย่างไรให้เป็นไปได้และกระทำอย่างยั่งยืน”
- จ.....จักรกลสำคัญอยู่ที่การจัดการ ระบบบริหารจึงต้องขับเคลื่อนกันทั้งองค์การ
- จ.....จุดคิดซิกนิต ยิ่งสปรก สะสม คือ แหล่งทำร้ายระบบ 5ส
- ช.....ใช้ input process กำหนด output/outcomeอย่างคุ้มค่าแทนต้นทุน
- ช.....ชอกแซกทางลัดหาวิธีเดินทางกิจกรรม สุระบบบริหารงานแบบสากล ด้วยมาตรฐาน
Plan-Do-Check-Act
- ฉ.....เฉอช่วยให้ร่มเงา ลดพลังงาน ลดพลังแรง สร้างโลกสิ่งแวดล้อมให้สังคม
- ญ.....ใหญ่ด้วยกิจกรรม แทนการใหญ่ด้วยเงินทุน หรืออำนาจ
- ฎ.....กฎกติกา คือ กฎเกณฑ์ของความสำเร็จจาก ส 1 ถึง ส 3 เป็น ส 4 ส 5
- ฎ.....ปฏิบัติตามคู่มือทำงาน คู่มือเครื่อง ลดสูญเสีย ลดเวลา
- ฐ.....ฐานกิจกรรม คือ การร่วมคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติ ทำก่อนคิด
- ฑ.....เกณฑ์ประเมิน 3ระดับ จำให้แม่น Self/Committee/Top Audit
- ฒ.....เด้าเพราะแก่ กับเด้าเพราะทำกิจกรรมผลต่างกัน
- ณ.....เกณฑ์กำหนด คือ มาตรฐานที่ร่วมสร้างเพื่อยืนยันความยั่งยืน
- ด.....เดินมาก ไม่มีประโยชน์ เพราะสิ่งนั้นคือ สูญเปล่า
- ด.....ตรวจเช็ค ปรับปรุง คือ เข้มมุ่งของเป้าหมาย
- ถ.....ถามทุกครั้งก่อนปฏิบัติ ว่าวัตถุประสงค์คืออะไร
- ท.....ทหารอดทน จงอดทนและอดกลั้นเพื่อให้เห็นความสำเร็จ
- ธ.....ธงชัย คือ Teamwork และศรัทธาในเครื่องมือ
- น.....น้ำใจมีค่ามากกว่าน้ำเงิน ใช้ทุกหยดให้คุ้มค่า
- บ.....บรรทุกปัญญา ดีกว่าบรรทุกสิ่งของ สร้างองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ภายในองค์กร
- ป.....ปรับแต่ง ปรับปรุงกิจกรรมด้วยการสร้างสรรค์นวัตกรรมจากแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ผ.....ผิวเผิน คือ พันธุ์ทางของ 5ส
- ฝ.....ฝึกฝน ฝึกรวมให้เป็นหนึ่งในวินัยเป็นพันธุ์แท้ของ 5ส
- พ.....เพื่อนมิตรบริษัทชิดใกล้ ส่งเสริมให้ทำ 5ส
- ฟ.....ฟัง คิด ถาม เขียน ก่อนวางแผน ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติ
- ภ.....ภาคทฤษฎี ไม่เพียงพอต้องเร่ง ปฏิบัติ ทดลองกันเร็ววัน
- ม.....มี หรือไม่มี (สิ่งของ) อยู่ที่ใจและความสำคัญในการตัดสินใจ
- ย.....ยืนยอ พร้อมใจร่วม Big Cleaning Day
- ร.....รอบรู้ รอบคอบ เป็นส่วนส่งเสริมพัฒนา
- ล.....ลดเวลาแต่เพิ่มมูลค่าของการปฏิบัติ
- ว.....วัน เวลา สายน้ำ ไม่คอยความสำเร็จ ใช้เวลาทุกนาทีกับกิจกรรมให้มีค่า

ศ.....ศึกษาเส้นการปรับปรุงก่อน ดีกว่าหลงทางกลับมาปรับปรุง
ช.....เศรษฐกิจจะดีหรือไม่ อยู่ที่ใครคิดหาทางแก้ไขปัญหาก่อน
ส.....สอบสวน ติดตาม ปัญหาหากเหงา เพื่อเฝ้าป้องกัน
ห.....หลีกเลี่ยงคำพูดที่ส่งผลต่อกิจกรรมให้ล้มหายไปเร็ววัน
พี.....พ่อผลงาน คือ รากฐานความล้มจม
อ.....อ่านออก เขียนได้ คือ ปัจจัยสร้างสังคม
ฮ.....ยึดปฏิบัติช่วยตัว ช่วยองค์กร ช่วยสังคมและช่วยชาติ

เพื่อให้เคล็ด (ไม่) ลับ จำง่ายมากขึ้นอาจจะใช้ 5ร"รวดเร็ว รอบคอบ รอบรู้ ร่วมมือ รับผิดชอบ"
รวดเร็วต้องถูกต้องแม่นยำเหมือนกับหน่วยจู่โจม **รอบคอบ**คำนึงถึงผลกระทบการปฏิบัติ **รอบรู้**ทุกเรื่องเพื่อบูรณาการ **ร่วมมือ**ปฏิบัติมากกว่าร่วมมือคิดอย่างเดียวและ**รับผิดชอบ**ในสิ่งที่เกิดขึ้นร่วมกัน และเคล็ด (ไม่) ลับต่อ ๆ มาไม่ว่าจะมีเทคนิควิธีการอย่างไร ต้องไม่ลืมการสร้างมาตรฐานชีวิตให้ตนเองและส่งเสริมคนรอบข้างในการใช้เวลาตลอด 24 ชั่วโมงให้คุ้มค่าด้วย กลับให้สนิทครบ 6 ช.ม. คิดสร้างสรรค์สิ่งดีมีประโยชน์ 6 ช.ม. ขยันทำงานหาเงินไม่สร้างความเดือนร้อนผู้อื่น 6 ช.ม. และเฟลิตเฟลินในชีวิตสร้างความสุขให้กับคนอื่นและคนรอบข้าง 6 ช.ม. "มีชีวิต ชีวาในการปฏิบัติ 5ส เสมอ ก็จะส่งผลต่อสุขภาพอนามัย... ร่างกาย จิตใจแข็งแรง เชื้อมันและยีนยันจะเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญของความสำเร็จ ดังคำกล่าวของ อี้หมิง "การตัดสินใจของคนหนึ่งถูกหรือผิด มักจะต้องไปสรุปกันที่ผลบั้นปลาย แต่ในเมื่อตัดสินใจลงไปแล้ว เราก็จะต้องมุ่งหน้าไปตามทางนั้นอย่างกล้าหาญ ทางที่เราเลือกเอง เราจะต้องรับผิดชอบ เดินไปให้ถึงที่สุด"

**"มีชีวิต ชีวาในการปฏิบัติ 5ส เสมอ ก็จะส่งผลต่อสุขภาพอนามัย...
ร่างกาย จิตใจแข็งแรง เชื้อมันและยีนยันจะเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญของความสำเร็จ"**